

De bevrijdingsfilosofie van Enrique Dussel

Wil Heeffe

Mijn vorig jaar uitgekomen boek *De bevrijdingsfilosoof, het rebelse denken van Enrique Dussel* begint met een citaat van Alex Sager waarin staat dat het nog altijd onbegrijpelijk is om aan een prestigieuze filosofische faculteit af te studeren, zonder ooit gehoord te hebben van Enrique Dussel. De hoeveelheid publicaties van deze Argentijns-Mexicaanse filosoof is ongekend. Het valt allemaal te vinden op zijn website www.enriquedussel.com. Al zijn boeken zijn gratis te downloaden en er is een veelheid aan you tube opnames waarop zijn colleges te vinden zijn. Zijn invloed op jonge denkers in Latijns-Amerika, staat buiten kijf. Hij werd gevraagd om toe te treden tot de *American Academy of Arts and Sciences*, het prestigieuze gezelschap van vooraanstaande wetenschappers waarvan ooit Albert Einstein en Charles Darwin deel uitmaakte. Maar wie kent hem in Nederland? En waarom zijn er geen vertalingen van zijn werk te vinden in onze boekhandels?

Aan de hand van een biografische schets zal ik u hem een eerste lezing voorstellen. Vervolgens zal ik in een tweede lezing inzicht geven in zijn bevrijdingsfilosofie, het ontstaan ervan en de invloeden die aan de basis liggen.

De bevrijdingsfilosofie is voor alles een sociaal-politieke filosofie waaraan een materiële ethiek ten grondslag ligt. Dat zal het thema van de derde lezing zijn.

Dussels denken over ethiek bepaalt zijn visie op politiek en het politieke. Uit opvattingen over ethiek en politiek komen zijn economische opvattingen voort. Dat alles staat in het licht waar het bij Dussel om gaat: de instandhouding van het leven in totaliteit. Anders geformuleerd, hij zet zich in voor bestaanszekerheid van mens en natuur. Dat zal het thema zijn ter afronding.

Dussel is meer dan bekend met de Westerse filosofie. Daarnaast incorporeert hij in zijn denken zowel het precolumbiaanse erfgoed als vroeg semitische levensopvattingen. Daarin staat niet de ziel maar het lichaam centraal.

In zijn werk gaat het over het leven van alledaagse mensen in alledaagse situaties. Het gaat niet over utopie of om een nieuwe ideologie. Wat wel centraal staat, is een kritische reflectie op vooronderstellingen die veelal op grond van een westerse hegemonie tot stand zijn gekomen.

Men kan dat kritisch reflecteren op vooronderstellingen zien als het zoeken naar een antwoord op de vraag van een zieke over wat hij of zij mankeert. Een dokter doet onderzoek, komt tot een anamnese waaruit een differentiaal diagnose voortkomt waarna de dokter door aanvullend onderzoek een diagnose stelt. Op die diagnose volgt een therapie gericht op herstel van de oude situatie – ad integrum – waarbij geëvalueerd wordt of de therapie aanslaat. Zo niet dan dient die te worden bijgesteld om te voorkomen dat de dood intreedt.

Wij leven in een tijd waarin extinctie - uitsterven - op het spel staat. Gaat het om geld of om het leven. Ik wil dat aan de hand van Enrique Dussel in vier lezingen met u bevragen.

Literatuur:

Op www.enriquedussel.com is alles wat hij geschreven heeft te vinden

Wil Heeffe: *Van roofofbouw naar opbouw, oorsprong en ontwikkeling van de Latijns-Amerikaanse filosofie*, ISVW, Leusden. 2019

Wil Heeffe: *De bevrijdingsfilosoof, het rebelse denken van Enrique Dussel*, ISVW, Leusden, 2020

Wil Heeffe: "De actualiteit van de bevrijdingsfilosofie", *Filosofie-Tijdschrift*, jrg.29, nr.6.

Wil Heeffe: "Wat is het politieke", *Filosofie-Tijdschrift*, jrg.30, nr.5.